

Dissertationes hoc volumine contentae.

1. Cemicenturia quae est commilitum ex iure delibata annis
quas fecit Petro Leopoldo. & V. D. Examina das proposuit
Andr. Petrus Wolfgang. Regiomont. Franc. Genes.
2. Iuris aliquot eminata quae fecit Heinricus Bozera. &c.
pro Doctoratibus in utroq. Fidei insigniis queque nolis publicas dis
quisitiones habiles Georgij Wolfgangi Vilbornianus Neu
Burgo-Palatinus Tübinger.
3. Disputationes Iuris factae quae publice discentiendas proposuit
Christophorus Freiburg. & V. D. Resp. Conrado Camporovi.
Wittenberg. Lipsiae.
4. Disputationes ad his 5. et 6. libri a. & quam fecit Christopherus
Leopoldo. &c. discentiendas proposuit Burkhardtus Elinger.
Tübinger.
5. Disp. et Iure Naturali proposuit Johanne Gryphando. & V. D.
et fessa a Georgio von Brueg. Aachenburg. Tuberani. Fr. Genes.
6. Disp. et necessaria offensione proposuit Heinricus Bozera. &c. pro
posita a Danielo Rantow. Tübinger.
7. Conclusiones et Jurisdictione quas eadem fecit Dobomilium
utroq. iure insignium consequendorum causa publicis censure
libecit Johannes Georgij Hallwitter. ibid.
8. Assertiones legales et transactione quas fecit Petro Theodo
dovico. & V. D. pro gradu Doctoratus in utroq. iure consequendo
discentiendas proposuit M. Georgij dist. Lips. Genes.
9. Disp. et transactionibus fecit foliante Harprecht. &c.
Pro lumino iustiori iure gradus consequendo publicis examini
submissa a Georgio Langen. Hain. Tübinger.

THESES
DE
DONATIONI,
BUS TAM IN GE-
NERE QUAM IN SPECIE.

29

quas
σὺ Θεῶ
Benigna amplissima Facultatis Juridicæ
Lipsiensis concessione,

quas
σὺ Θεῶ

σω Θεω

replissime Facultatis
Lipsiensis concessione,

Sub Præsidio

Viri Clariß. Excell. & Doctriß.

WILHELMI SCHMUCCIR

Philosophiæ & J. U. D. publicè
ventilandas proponit

ventilandas proponit

ANDREAS LINDTHOLTZ

Berol. March.

Ad diem 6. Mart. horis consuetis.

In auditorio Juridicis exercitiis destinato.

LIPSIAE, Typis GROSIANIS.

Excudebat GEORGIUS LIGER Lign. Sil.

Anno Christi M. Dc. xviii.

T. I.

Donatio dicta est à dono, quasi dono datum (a) est actus (b) quo res (c) ex liberalitate donantis (d) transfertur (e) in accipientem. (f.)

(a) *I. Senatus 35. §. 1. D. de Donat. mor. ca. Dissentient Grammatici à quibus in reddendis etymis plerumq; Juris autores faciunt discessum, utpote magis res ipsas & verborum conceptus inuenientes, quam literas aut syllabas Grammaticorum more numerantes.*

(b) *Ad miraculum hīc D d. variant in ponendo Genere : quibusdam enim est Collatio Sebast. Medic. part. 2. de Defi. cap. 54. alijs Contractus Motz. in prin. de donat. num. 8. Galiaul. in rub. D. de V. o. mihi fol. 3. col. 4. Treut. vol. 2. Disp. 19. th. 1. lit. a. ubi plures. Sunt quibus est Actio, Giph. in rub. D. h. t. num. 35. Nonnullis tandem est Pactum Legitimum, Schneid. in §. aliae Inst. h. t. Cujac. lib. 10. Obs. cap. 28. in fin. Donell. ad d. l. 11. C. de Pact. in qua varietate cui te tuco credas difficultate non caret. Est si rem altius repetas factis, vel factum in se continet, & quidem licitum ergo referendum vel ad Actum, vel Contractum, vel Gestum. l. Labeo 19. D. de V. 5, ubi Gedde. nec datur opinor quartum.*

Gestum non est, quia aperto Marte expeditur, inter Donantem & Donatarium vel Traditione vel Verbis, Sichard. in rub. C. de Pact. Gomez. 2. lib. variar. resol. cap. 9. num. 2. non tacite, argu. l. 19. in fin. An igitur contractus? Est si communem opinionem secteris, Treutl. d. loc. quod si Leges & Imperatores consulas, minime gentium.

i. Quia non competit Definitio Contractus, cum nullum intercedat inter Donantem & Donatarium negotium obligato-

A 2 rium

rium. text. in l. 58. in pr. D. de Donat. int. vir. & uxor. l. 43. §. 1. D.
adm. tut.

2. Quia deficit in utroque animus obligandi, l. 3. §. 1. D. de
Obl. & Act. recte igitur exterminatur Donatio ex Contractuum
consortio in l. 14. D. de precar. Nec obstat pro com. opin. §. 2. Inst. h.t.
§. per traditionem 40. Inst. de Rer. Divisi. l. 35. §. 2. C. h.t. l. ult. in fin. C. de
Pact. l. 17. C. de fid. instru. l. 8. in pr. C. de præs. trig. vel quad anno. l. ult.
in prin. C. de bon. quæ lib. Nov. 119. cap. 1. nec tandem etiam obstat
Nov. 162. Ita ut hoc genere remoto jam frustra ad lctos in Digest.
provoce. Dissent. per textum in l. 22. D. h. t. l. 2. §. 2. l. 6. l. 12. l. 35. §. 1.
eod. Frustra itemquæras, an Contractus sit Nominatus, an Inno-
minatus, cum Rimini. ad d. l. 22. num. 43, cum seq. VVeseb. in par. D.
h. t. num. 2. Frustra an sit Pactum Legitimum ex d. l. 35. §. 5. C.
h. t. juncta l. 6. D. de Pact. Est igitur Actus, arg. d. l. 19. D. de V. S. Obr. disp.
l. de Donat. ibi. 19. Genus apprimè conveniens, & ad æquatum
Dominij alienandi modis, argumento sunto. Mancipatio, Emanci-
patio, Manumissio, Adoptio, Arrogatio, in jure Cessio, Renun-
ciatio, & id genus modi transferendi plures. Quibus ut dona-
tionem in genere consideratam jure & merito accenseas, facit
materia & ordo titulorum in Institutis quibus noster interiacet, jun-
cta d. l. 35. §. 5. verb. nec confirmetur ex traditione Donatio.
Item l. 55. D. de Ob. & Act. l. 14. D. de precar. l. 58. in pr. D. de Donat.
int. vir. & uxor. l. 18. in prin. De Donat. l. 3. §. 1. D. de Ob. & Actionib.

(c) De rebus ad Donandum aptis videatur infra thes. quart.
& quinta.

(d.) Donator enim propter nullam aliam causam facit,
quam ut Liberalitatem & munificentiam exerceat, l. 1. in prin. D.
b. t. quo in vehementer differt à Feudi constitutione, ut quod re-
gulariter ob causam conceditur. 2. Feud. 23. vers. final. Rosenthal. c.
n. quest. 6. Fichard. cons. 9. num. 20. fol. 2. Dissent. ex parte Coler. Decis. 14.
n. 11. part. 1. Non est igitur Donatio causa alienationis, sed certus
alienandi actus, per ea quæ modo sunt allata lit. b. Dissent. Cujac.
lib. 12. Obs. c. 28. per l. 4. C. de cont. empt. ubi tamen dictiones ex do-
natione & traditione unum eundemque actum denotant, ad ex-
cludendam donationem, quæ fit per stipulationem. Quadrat
etiam hæc Resp. ad §. 40. Inst. de R. Div.

(e) Dict.

(e.) Dicit. l. 3. §. 1. & d. l. 55. D. de Ob. & Act.

(f.) Rectissime l. 8. §. 3. D. de bon. libert. l. 10. D. h. t. juncta
l. invito 69. D. de R. I. non est enim Actus proprioq[ue]n[s] Donatio, Cujac
ad l. 27. D. h. t. in Com. post ad Pap. Rationem reddit Giph. ad l. hoc
iure decimam nonam. §. 2. n. 8. D. h. t.

I I.

Donatio perficitur aut traditione (a) aut stipulatione (b) aut consensu eoque, aut solo, aut reciproco. (c)

(a.) Jure Gentium, quod Jus Civile approbavit l. 3. §. sciendum l. Papinianus 23. D. de Don. int. vir. & uxor. ita quidem ut nulla olim esset Donatio quæ non haberet adjunctam traditionem sive mancipacionem Giph. in rub. D. h. t. n. 30. per l. 4. Cod. Tbcod. eod. Traditio illa vel Vera sit vel Imaginaria, perinde est, in effectu enim convenient. Vera, ut si de Manu in manum & ut Theoph. ait δῶς Χειρός εἰς χεῖρα δόνο detur. Imaginaria seu quasi traditio, si per Symbolum fiat ut est in l. 1. C. h. t. l. 44. §. 5. de Legat. l. l. quædam mulier 77. D. de Rei. vind. Videatur Cujac. ad l. 27. h. t. in Comm. post. ad Pap. Anton. Faber decad. 75. err 10. Diff. Bart. qui d. l. 77. de renditione accipit. sed perperam. Fab. d. loco.

(b.) d. l. 3. §. sciendum d. l. Papini unus D. de Don. int. vir: & uxo. & l. 12. D. h. t. nec ratione in Contractum degenerat Donatio, sed subsistit quamvis robur suum recipiat à stipulatione interposita, d. d. ll. Sicut Fidejussio non est stipulatio, ut maximè de Jure Civili stipulatione perficiatur, l. 8. D. de fidejuss. l. 12. C. eod. l. 5. §. 2. D. de V. O. Et Renunciatio quamvis Pacto vel quovis alio Contractu vestiatur, tamen naturam suam nequaquam deponit, l. pen. C. de Pact. & t. t. C. & D. de Transact. nec novum est ut quandoque per Pacta Contractibus adjecta notissimos eorum terminos egrediamur l. Lucius 24. D. depos. l. 26. §. 1. infin. D. eod. l. 5. §. sed si facio 4. D. de præf. verb. l. 10. D. de reb. cred. qui textus quomodo concilientur cum l. 4. in fine & l. seq. D. de Pig. act. videbimus Deo dante in ipso disputationis conflictu.

(c.) Faciunt egregie textus in d. l. si quis argentum 35. §. sed sequi-
dem 5. verb, sin vero C. h. t. & §. aliae 2. Inst. eod. Glos. ad art. 9. Land-
recht lib. 1. Anto. Cont. lib. 1. Disp. c. 12. Obr. disp. 3. De donat. th. 54.
cum seq. Dissentit Cujac. in Com. post. ad Cod. h. t. Ant. Fab. Dec. 45. er.
3. Gip. in Lect. D. h. t. in rub. n. 25. Vult in Jurisp. Rom. lib. 1. t. 29.
Egid. Hort. ad d. §. aliae Inst. h. t. Consensum mutuum, vel Pactum
vel Promissionem acceptam vocites, non magnopere dispiro, hoc
enim loco promiscue usurpata reperiuntur, tam in ipsis Juris tex-
tibus quam apud probatissimos Juris quoq; interpretes: nec di-
stinguimus inter Consensum sive Pactum expressum ac tacitum
praesertim quod ad donatarium spectat l. 2. in pr. & §. 1. D. de Pact.
& ibi Duar. junctal. 9. D. de serv. ne mutum quaque ratione accipere
gestientem, donis privare velle videamur. Dissent. Gomes. lib. 2.
var. resol. c. 9. n. 2. Sichar. in rub. C. de Pact. & noviss. Trent. vol. 2. Disp.
19. the. 1. lit. f.

III.

Dividitur Donatio ^(a) in Propriam ^(b) & Im- propriam. ^(c)

(a.) Fundum suum hæc divisio habet in l. 1. D. h. t. verb.
Propriè & non Propriè: estq; hic dividendi modus quampluri-
mis negotiis in jure nostro communis. Contractibus §. 2. Inst. de
Ob. Delictis l. §. 2. Peculio l. 1. §. nec castrense 15. D. de Collat. l. 7. §.
final. D. h. t. l. ult C. de inoff. test. Possessioni l. 3. §. 17. D. de Vi. &
Vi. art. Dominio t. t. de Publ. in rem act. Usufructui t. t. D. de Usuf.
ear. rest. nec non Feudo 1. Feud. 1. §. si vero 2. Feud. 48. & 81. & ibi
D. d. communiter Diff. Vult. 1. Feud. c. 8. n. 1. Giph. in tract. de feud. c. 4.
n. 15. & 30. & noviss. Rittershus. 1. feud. 4. Quest. 1. qui omnes hanc
distributionem in materia Feudorum pro genuina non agnoscent.
Est enim vox Quasi plerumq; Improprietas nota, sicut & dictio
Veluti l. precibus 8. in fin. D. de Impub. & aliis substit. quamvis non de-
sint qui in d. l. 8. verbum Veluti malint esse notam verificationis
Cujac. ad l. Centurio in Com. postu. ad Pap. D. de Lib. & postu. Jacobus
Labit. in Ind. sui usu 2. n. 32. & ibi notæ. Marcus Lyc. lib. 1. memb. Ec.
l. 2. sub fin. Vincent. Cabot. lib. 2. Disp. cap. 20. Forcat. in Negyom. Dial.
25. num. 3. & 7.

(b) l. 1.

(b.) l. 1. in prin. D. de Donat. l. 29. D. h. t. l. 35. §. 2. D. de mort. causa Donat. l. 25. in pr. C. de Donat. l. 28. D. de R. I. Motz. in tract. de Donat. n. 3. 4. 5. Treut. in Disp. de Donat. th. 2. lit. a. VVesenb. in parat. Schneid. Hot. Myns. Boc. b. t. Diff. Geil. Clarus quest. 3. n. 2. §. Donatio. Eamq; definit Giph. in l. 1. n. 2. D. h. t. quod ab eo proficiscatur qui liberalitatis gratia aliquid dat ut statim fiat accipientis nec ullo casu ad se reverti velit per d. l. 1. §. 1. D. D. t. Differentias inter utramque vide apud Giph. d. loco in rub. D. h. t. n. 38. cum seq. Quærunt hoc loco interpretes an solutio in debiti à sciente facta sit vera ac propria Donatio? & recte affir. ex l. 53. D. de R. I. juncta l. 9. C. de Cond. indeb. Bart. d. l. 1. §. 1. hic & Regulista certatim ad d. l. 53. Porro hæc species in dubio semper præsumitur. Schn. de mort. cauſ. Donat. n. 3. in pr. Nec obſt. præsumptio in Contrarium, quia nemo suum jactare dicitur, hæc enim præsumptio separat factum quodcunq; ab omni Donatione: Illa verò Propriam & Simplicem ab Improperia & causam habente, cui meritò annumeramus & Remuneratoriam de qua inf. th. 15. lit. c.

(c.) l. 4. l. 29. h. t. l. 35. §. 2. D. de mort. cauſ. Don. Boc. c. 2. de Donat. Cujat. in parat. D. & C. hic, de Donat.

III.

Materiam Donatio communem habet cum omnibus negotijs privatorum civilibus, (a) Corporales (b) illæ sint, an Incorporales, (c) Futurae (d) an Præsentes, non distinguo, modò sint donantis propriæ. (e)

(a.) Hoc nomine excludimus res omnes extra patrimonium & Commerciū nostrum existentes, Publicas, Sacras, Sanctas, Religiosas, Liberum hominem, &c. in pr. & §. 4. 5. 6. 7. 9. & 10. Inst. de R. D. §. 2. Inst. de innt. stipul. l. 1. in pr. l. 6. 7. 8. 9. D. de R. Div. quibus in Effectu convenient Chimera, Pegasus, Hippocentaurus, §. 1. Inst. d. t. de inut. stip. & res Donatarij arg. l. 6. §. fin. in fin. D. de hær. Inst. juncta l. neq; pignus 45. in pr. D. de R. I. non enim ex pluribus causis idem potest nostrum esse l. non ut 159. D. eod. l.

44. §.

114. §. 2. D. de Exc. rei jud. sed idem ex pluribus nobis oī l'gari dd. II.
ratione in diversitatibus ostendit Giph. lib. 2. De. R. I. c. 5. ut & ex plu-
ribus una eademque rē possideri l. 3. §. ex plur. caus. 4. D. de acq.
pos. ibi & que rationem discrepantiam indagat Giph. ad d. §. 4. in lect.
Adoriph. addens obiter, similem de possessione textum non facile
reperiri, cum tamen idem velle videatur iustus. in l. 1. in pr. D. pro suo.

(b) Est hæc rerum Divisio omnium absolutissima, quia con-
stat ex membris sibi invicem contradictibus, qualis est homi-
nis in Liberum & non Liberum id est servum in pr. Inst. de Jur. per-
son. In testatum & Intestatum l. jus ac nostrum 7. de R. I. eorum enim
naturaliter inter se pugna est, & nemo pro parte Liber, pro parte
Servus esse potest, l. 30. D. de libe. ctussa nec quidem Servus com-
munis, alterutro dominorum eum ut maxime liberum cupiente,
§. ult Inst. hoc tit. ubi elegans exstat exemplum medietatis inter li-
tigantes observandæ ad evitandas sententias pro amico, sive ut VI-
pianus loquitur gratiosas in l. 5. in pr. D. de Calum. l. sc. §. 1. in
fin. D. de Leg. 1. Corporalium rerum classe continentur Mobilia
& Immobilia t. t. inst. de reb. corp. & incorp. Mobilibus autem an-
numeramus & se moventia, imò horum vocabulorum promi-
scius in jure usus est. l. morentium 39. D. de V. S. l. à Diu Pio 15. §. in
venditione 2. D. de re judic. non etiam Jura & Actiones ut rectè hoc
negat Ant. Thes. lib. sing. quest. forens. 2. pertot. ut pote pertinentia
ad alterum propositæ divisionis membrum. Quid de GERADA
sentiendum an forte jus sit universale & propterea ab hac rerum
classe removenda, an potius universitas rerum mobilium ad Fœ-
mininum duntaxat sexum de Jure Saxonico pertinentium? Po-
sterius amplectimor imitatione suppellectilis, mundi Muliebris,
Peculii, & id genus universitatum plurium. Eodem jure cen-
semus & expeditorias.

(c) Cujusmodi sunt Jura & Actiones tot. t. Inst. de reb.
corp. & incorp. non admittentes eorum opinionem, qui Jura &
Actiones modò ad mobiles modò ad immobiles prout de rebus
competunt Mobilibus vel Immobilibus, earumq; naturam sequi-
untur, referre malunt. Conn. in con. Jur. Civ. lib. 3. c. 2. in fin. Tiraq. de
retract. Lign. §. 1. à n. 1. usq; ad 30. Papiens. in form libell. act. Real. in
verb.

verb. Veris. sub. num. 57. Geil. lib. 2. Obs. 11. n. 10. ubi Camerae Imperialis obseruantiam pro hac opinione citat.

(d) Ut fructus nondum nati, §. ea quoque 7. Inst. de Legat. An & Hæreditas, Legata, & Fidei commissa futura, id est, nondum delata sed ob superstitem ad huc testatorem in spe atque suspenso existentia? non opinor, hæc enim non propriè donari dicuntur. l. 29. inf. cum l. seq. D. h. t. Sed illis propriè renunciamus, quæ & similia alia D. d. vocare solent futura ex causa præsenti. Daln. in tract. de Renuo. c. 16. n. 6. cum seqq.

(e) l. 2. in fin. D. h. t. qui enim possim alienare, cuius non habeo alienandi potestatem? l. 14. C. h. t. ut maximè rem tradiderim: traditio quippe nihil amplius transferre debet vel potest, ad eum qui accepit, quam est apud eum, qui tradidit l. traditio 20. in pr. D. de acq. rer. Dom. juncta l. nemo plus juris D. de R. I. Nec Obstac. l. 25. D. de Donat. int. vir. & uxor. l. 3. D. pro donat. Solvit Ant. Fab. lib. 7. conj. c. 13. nec Obstac l. nunquam nuda 31. D. d. t. de acqui. rer. Dom. loquitur enim de causa traditionis. Ut enim transferas rei dominium in aliud, non sufficit titul. sive causa, sed oportet te ipsum rei dominum esse, d. l. 20. in fine prin. Interim tamen non hæc est causa immediata, ob quam Donator ab Evictione liber sit & immunis, utpote parum recte quidam sentiunt, sed quia donatarius evictione rei donatæ insecuta, nullum damnum percipit, l. 62. D. de Edilit. edict. l. si demus §. final. D. de Legat. l. Paul. lib. 5. sentent. recept. tit. II.

V.

Donatio omnium bonorum an subsistat, (a) item Emphytevsi an Emphitevta (b) Feudum an Vasallus (c) Usumfructum an Usufructuarius (d) non requisito prius Domini seu proprietarij consensu donare possint, hoc loco D. d. querunt, quid de uno quoq; tutò sentiendum, paucis perstringemus.

(a) Quid ni subsistat? cum de hac se textus offerant luce meridiana clariores in l. 35. §. sed & si quis. verb. vel etiam totius. & §. sed

B

siquidem

siquidem. & ibi, totam substantiam tradere C. h. t. l. §. C. de rev. donat. l.
17. §. 1. D. quæ in fraud. credit. juncta l. 21. C. mand. l. 7. C. de Judæ. &
§. per traditionem Inst. de R. Divis. Quid multa! si res singulas do-
nare licet singulis, quid ni uni licebit omnes? adsperseris modò
hanc falso micam, ne reclamet inofficiose donationis ratio Coras.
6. lib. mis. c. 17. Vaud. lib. 1. quest. 31. & noviss. Ant. Faber. decad. erro.
48. err. 6. & 7. Dis. vulgo D. d. perl. stipulatio hoc modo 61. D. de V. O.
ubi Gribaldus hujus questionis propriam sedem apud Repetentes figit in sua
methodo c. 19. quibus lampada præsert. Zasius ibid. Sed num quid vo-
cabulo bonorum hic jura quoq; & actiones veniunt? Realia ve-
niunt, non quæ personis adhærent, ut pote ossibus & medullæ
donatoris affixa, Ant. Fab. d. err. 6. facit quæ in simili Colerus assert
part. 2. proc. executi. c. 3. n. 28. in antiq. nisi malis distinguere inter
actiones directas & utiles, quasi utiles hoc modò donatae vide-
antur, directè minus, ut maxime nulla dum cessio intervenerit.
Hoc enim non pertinet ad Donationem perficiendam sed ad pos-
sessionem Juriū vel quasi, transferendam, cùm quod traditio
est in Corporalibus, hoc cessio præstat in Incorporalibus Giph. in l.
1. in Com. ad Cod. & ante eum Zasius in l. 1. §. si vir. num. 7. D. de acqui.
poss. Menoch. in rem. 3. retin. poss. n. 260. post Baldum in l. ex legato n. 2.
D. de Legat. 2. Dis. Hot. 3. lib. Obs. 3. & Thessaur. decis. 201. quos pro se
adducit Treut. hic th. 5. lit. c. Utrum autem Donatio omnium
bonorum indefinitè facta comprehendat bona futura, negatur re-
ctè, non quia donatorem destituit testandi facultate, ut veteres
perperam sentiebant, cum testamenti factionem habeat activam,
etiam cui prorsus nihil in bonis est argum. l. hæreditas in pr. D. de hær.
petit. Ant. Fab. d. decad. 48. d. err. 6. sed quia in dubio favemus ma-
gis donatori arg. l. Divus 28. D. de R. I. l. 173. in pr. D. eod. l. 19. §. 1.
D. de re judic. l. 50. D. eod. & quia istricti juris negotiis, expressa
nocent, non expressa non nocent, l. expressa D. de R. I. l. 77. D. eod.
& l. 99. D. de Cond. & Demonst. Dis. Vaud. d. loco Cujac. ad d. l. 35. C.
h. t. perl. ult. C. quæ res pig. dar. poss. Alias negari non potest, quin
Donatio omnium bonorum etiam futurorum, si hoc mens Do-
nantis sit, de Jure valeat, Cor. dict. lib. miscell. c. 17. Vaudus d. loc. &
elegant. Ant. Fab. d. err. 6. Dis. D. d. adj. d. l. 61. D. de V. O. moti argu-
mento ejusdem textus & l. hæreditas C. de Pact. l. ult. C. eod. post. Bald. in

cap.

cap. in præsentium. num. 38. extrâ de probat. adeò ut ne Ecclesiæ facta procedat juxt. Bart. in l. dict. 61. quibus adstipulatur praxi teste Claro in §. Donatio quest. 19. & quæst. 21. Jure Saxonico donatio talis cujus- cunque sit quantitatis etiam infra 500. solidas non nisi actis insi- nuata valet, Const. 2. part. 3. & ibi Daniel. Moll. num. 7. & Const. 3. d. part. 3. num. 38.

(b) Negat hoc disertis verb. Iust. in l. 3. C. de Iur. Emph. verb. vendere vel Jus Emphy. transferre & ibi Glossa Don. lib. 9. com. 14. vide & Fach. lib. 6. cent. c. 98. Dis. Cujac. ad d. l. 3. in Com. post. ad Cod. Forne. lib. 2. select. c. ult. Bronch. cent. 1. ass. 80. & noviss. Giph. in com- ment. ad II. solennes Codic. de Jure Emphy. moventur tex. l. 1. C. de fund. patrim lib. 11. sed frustra, ecquid enim negotij Emphyteutico agro veteri cum Zenoniana Emphyteusi? Aliter Donell. d. loco, Qui ver9/ut hoc obiter aspergam) rursus habebatur vel Jure privato vel Emphy- teutico, vel conductionis perpetuo t. t. C. de fund. partim. lib. 11. Cujac. in pr. C. d. t. Giph. in tract. de Feud. c. 3. Vult. in §. adeo Inst. de Locat. cond. quibus belle respond. ex Jure Saxonico Zinsgüter/Erb- zinsgüter / & Lassgüter / Zob. part. 2. diff. 45. Const. Elect. 39. part. 2. Et hæc omnia ab allodis propriè sic dictis quam longissimè ab- sunt, voce derivata à vernacula nostra all. öde/ut sit allodium ter- ra à nemine dum occupata & culta: Eigen Gutt dass einer von wilder oder raucher Wurzel bawet/ dass juvor niemand anders gewest/ sunt verb. Gloss. Germ. Lehrerecht / c. 5. Dissent. in ratione Etymi Petrus Frid. Mind. de mand. judic. lib. 2. c. 42. n. 3.

(c) Citra dubitationis aleam hoc rectè negatur per c. 1. §. Donare. Qualiter olim pot. feudum. 2. Feud. 9. c. 1. in pr. de prob. feud. alien. lib. 2. Feud. 55. Sed quid de perceptione fructuum? ad. mitto Donationem fructuum absq; Domini consensu arg. l. arbo- res. 12. §. Usufruct. l. 38. cum duab. seq. D. de Usuf. l. 8. §. fin. D. de peric- & com. rei vend. l. 8. in pr. D. de reb. aut. jud. poss. juncta l. 66. in fin. D. de Jur. dot. Modo Vasallos non deficiat in servitiis domino ali- unde si opus est, præstandis, facit c. 1. in pr. de. prohib. feud. alien: per Lotar. & c. 1. in pr. de prohib. Feud. alien. per Frid. Dis. quotquot distin- guunt inter fructus pendentes & perceptos. Aliter Dis. Vult. lib. 1. Feud. c. 10. n. 56. cum seq.

(d) Distinguo inter Jus utendi fruendi & inter percep- tionem fructuum d. l. 12. §. 2. D. de usuf. d. l. 66. in fin. D. de Jur.

l. fiduci et huius. Dot. hæc donatione transferri in alium potest, usque dum vivit usufructuarius *idem*. illud nequaquam, invito vel non consentiente proprietario. *d.l. 66. & §. fin. Inst. de usuf.* De GERADA non incommodè dubites num ejus donatio proximæ Cognatæ consensum requirat? Ita omnino sentit Zobel. ne quærelæ inofficiosa donationis movendæ cognatæ præbeatur occasio *in add. ad art. 23. Landrecht lib. 1. Dis. Const. Elect. 14. part. 2.* & ibi Mollerus à qua & solennitatibus ejus ibi expressis in Electoratu citra nullitatem Donationis non deflectimus. Res expeditorias non reperio eandem solennitatem, ut inter vivos rectè donentur, expetere: acquiescimus igitur opinione Vulgi & argumentum à GERADA ad Expeditorias quod alias magnopere urget Colerus. *proc. exec. part. 1. c. 3. n. 25. in f. in antiq. Moll. ad Const. 23. num. 15. part. 3. patrum* hic stringere existimamus, in quemcunque inter vivos Donationis tit. transferantur, facit *Colerus part. 1. Decis. 23. n. 19.* secus est in Donatione mortis caus. vel ultimis voluntatibus argum. ducto gerada. *Const. Elect. 13. part. 2. à feudis cap. 1. de successione feud.* *1. g. & ære alieno ob res expeditorias contracto arg. rex. luculentii in l. si certarum 17. S. Julianus 1. D. de test. Milit. Moll. ad d. const. 23. num. 12. cum seq.*

V I.

Donare omnes possunt (^a) nisi qui prohibentur, (^b) prohibentur autem quidam Natura, nonnulli casu, alii Lege. (^c)

(a.) Donatio est de genere *τῶν πρεστώνων* quia à virtute quæ est Liberalitas proficitur *l. 1. D. de Donat.* & pertinet in jure nostro ad licita *arg. l. 10. D. de Iust.* & *Jur.* & *l. 2. D. de Legib.* & sunt meræ voluntatis ut omnes alij Actus & Contractus *arg. l. 5. C. de Ob.* & *Act.* igitur omnibus in genere permissa, ita quidem ut nec vetetur nec jubeatur, *l. Legis virt. 7. D. de Legib.* nec tamen si naturam & finem donationis propriū spectes, quo differt à reliquis virtutibus moralibus, Jurisconsultis est, in consideratione, ut quibus solum Iustitia non universalis sed particularis illa quæ suum cuique tribuit, curæ cordique est. Quare ne facere dicantur *μεταφορη* *αλλογε-*

et hoc sit equidem ut & hoc quoq; loco ubi desinunt ethici
ibi (juxta vulgatum verbum) incipient Icti, disquirentes princi-
paliter de Effectu donationis, hoc est de Dominij translatione &
modis donandi de Jure introductis ut supra in th. 2. pluribus
fuit monstratum.

(b) Quid! an non frustra videntur prohiberi ea ad quæ
natura alijs difficiles sumus juxta illud *Johan. Girh. in suis legal.*
Epigrammati facetissimi ex l. 7. §. 1. D. h. t.

Nostris in jure docent, doctores fortiter omnes

Perdere donare est, hinc ego perdo nihil.

Aut numquid Leges prohibit Liberalitatem exercere? absit:
non enim Donationes fieri vetant, sed aut modum statuunt aut fa-
cilitati imprudentium suppetias eunt, aut aliena captavitibus lu-
cripetis frenum injiciunt: *Quemadmodum enim non omnes ido-*
nei sunt ad ineundos alios Actus & negotia Civilia: ita reperiun-
tur in ordine donare volentium, qui variis de causis in suum ipsi-
us favorem ab hoc alienandi modo repelluntur, iſ cum primis
quibus suarum rerum administratio non est commissa, d. l. 7. in
pr. h. t. ne sua re malē utantur, §. 2. Inst. De his qui sui vel alien. jur.

(c) De quorum triplici classe in sequentibus. Unde patet, ut
quicunque non est prohibitus, ex alterutra harum causarum is ne-
quaquam à Liberalitatis studio impediatur l. ab. ea D. de probat. ita
ut unius inclusio sit hoc quoque loco alterius exclusio, t. t. *Inst. qui*
& a quibus: ex caus. & in pr. Inst. de his qui sui vel alien. Jur. l. 8. D. de
accus. l. 7. C. de Relig. l. sancimus 27. C. de testam.

VII.

Natura prohibentur quos intellectus per æ-
tatem fugit & voluntas, ceu sunt, Infans (^a) in-
fantiæ proxim⁹ Pupillus (^b) & senes delirantes (^c)

(a) *§. Pupillus 9. Inst. de inu. stipul. quia non potest consentire*
suo ipsius negotio & ne quidem autore tute, ut cuius autoritate
is dantaxat juvatur qui fari potest. *l. in negotiis 5. D. de R. I.* id est qui
supra 7. ætatis annum est. *l. 1. §. 2. infin. de adm. tut.* Visum enim.

B 3 est

est Juris auctōribus certūm aliquod tempus infantiae, sicut & pu-
bertatis p̄t̄scribere, cavillationum vitandarum causa. Duar. ad l.
l. D. de V. O. adeo quidem ut ne possit infans stipulari d. l. i. in pr.
quamvis ejus nullum sit periculum in pr. Inst. de aut. tut. & ne qui-
dem per servum Don. ad l.. in. 12. Dissent. per d. l. i. in pr. D. de V. O. l. 2.
& l. 6. D. rem pupill. salv. vid. Cujas. in d. l. i. in pr. multò igitur mi-
nus donare, argum. l. non debet D. de R. I. Obstat quod possit per
Procuratorem possessionem apprehendere, l. 35. §. 1. D. de acq. poss.
nec non res sibi donatas accipere, l. 3. C. ibid. qua de re inf. th. 10.
& tutorum infantis nomine iudici. suscipere l. i. §. 2. D. de aut.
tut. Quid ni igitur Donare? Magna est ratio diversitatis & quidem
tanta, quanta est inter damnum & commodum infantis d. l. 32. §. 1.
juncto prin. Inst. de aut. tut. & l. ult. D. de Jur. & Fact. igno. l. 4. D. de
Divor. l. i. C. de fals. mon. unde etiam infantes semper dicuntur in-
viti quoties de suo commodo periclitantur, l. 5. D. de serv. urb. præd.

(b) d. §. Pupillus 9. Inst. de Inut. stipul. qui licet in hoc supe-
rent infantem, quod sibi valeant alium obligare, citra tutoris af-
fensum, d. prin. Inst. de aut. tut. l. 43. D. de Ob. & Act. l. 29. D. de Cond.
ind. Secus tamen est si hoc vergat in detrimentū ipsius, cujusmodi
est Donatio, ne quidem tutore autore.

(c) Licet hac disputatione ob seniles mores non admo-
dum opus esse videatur, reperiuntur tamen nonnulli Megadori ut
est apud Plaut. qui recte in ruborem dant Eucliones illos Cumini-
secas, & unguium præsegmina in usum nescio quem reservantes.
Intelligimus autem hoc loco illos, non quibus senectus est ho-
nori, quæque liberat à volupratibus impudentissimis, & sapi-
entiam auget, maturaq; dat consilia. Archid. in can. tanta. De qui-
bus accipiendi sunt hi textus, in l. & C. b. t. & l. 3. C. quitest. fac. poss.
Sed in quibus judicium cum humido radicali pedetentim deficit,
& exarescit, ita ut rebus suis ob mentis infirmitatem superesse am-
plius non possint, Pet. Greg. in Synt. lib. 15. c. 28. n. 26. per l. 122. D.
de Leg. l. & Can. desolatis Dist. i. unde Archid. d. loco, Senes nuncu-
patos vult quasi se nescientes, sive à sensus diminutione, quibus
cum recte curatores dantur, argum. l. 2. D. de Curat. furios. d. l. 122.
Menoch. de arb. jud. lib. 2. cent. i. caus. 60. sequitur eos alienare quic-
quam & Donare non posse: imò nec se firmiter Obligare impri-
mis

mis cum deprehenduntur à callidis & vafris hominibus circumscripti, per ea quæ Eman. Suar. verb. senex n. 26. post Vivium lib. 1. opinio. 206. tradit. Mutos verò, surdos & Cæcos dummodo animi sui sensa cum judicio edere valeant nequaquam his adjungimus, l. 33. §. 2. D. h. t. Casu an natura tales sint perinde est. Giph. in d. l. 33. §. 2.

VIII.

Casu ad Donandum inhabiles fiunt Furiosi

(a) Mente capti (b) Ebrij. (c)

(a) l. 22. §. 7. D. sol. mat. quoties scilicet in furore donant non quoties in intervallo furoris. Illorum enim nulla voluntas est, l. 40. D. de R. I. l. 5. D. eod. nec sensum habent d. l. 22. §. 7. nec sibi sunt l. Fulcinius §. planè D. ex quibus caus. in poss. eatur. Non Obstat l. 8. D. de his qui sui vel alien. &c. Furiosus enim licet habeat voluntatem in habitu, non tamen habet in actu, Innoc. c. 1. extra de Bapt. nec l. 46. D. de Obl. & Adt. l. 29. D. Com. div. ibi. n. obligatur furiosus ex re tanquam ex consensu. arg. §. 3. Inst. De Obl. quæ quasi ex Cont. Nec Juramento obligatur Bart. in l. qui habet D. d. eut. nec etiam Obstat quod ob atrocissimum delictum puniri possit propter exemplum Geil. lib. 2. Observ. 110. n. 22. argumentum enim, Geillij à bruto ad hominem tutum satis non est & parum stringit. Quid de eo qui singit furem? idem quod de sano, at quomodo sit investigandus furor fictus pulchre notat Johan. Ferrar. Mont. ad d. l. quoties nihil 201. D. de R. I. Furioso an æquiparandus sit amoris œstro percitus, est quo de dubites. Sane si brutorum imperium cum in venerem rapiuntur consideres & Historias tam sacras quam Prophanas evolvas, deprehendes oppidò, qui effictim suas deperiunt amasias, non sine mentis alienatione existisse unde hanc animi perturbationem, Just. in Nov. 74. c. 4. in pr. his verbis describit, nihil esse furore amoris vehementius, ubi vide Gotof. & notum est illud Virg.

ut vidi, ut peri, ut memalas abstulit error.

Et illud Plaut. in Trucul. act. 1. Scen. 1.

Bis perit amator ab re atq; animo simul.

Siraras noctes dicit, ab anima perit.

NB.

Item.

Item in Trinum act. 3, Scen. 2.

In sanum est ad hospitium diverti ad Cupidinem.

Sicut igitur quod calore iracundiae fit vel dicitur non prius ratum est quam si perseverantia apparuerit iudicium animi fuisse, l. quicquid 48. D. de R. I. l. 9. D. de Divort. juncta lege 29. §. 1. D. de probat. l. 1. §. 5. D. ad SC. Turp. Ita multò magis irrita erit Donatione ejus qui ex amoris æstu magis quam firmo animi judicio (qui prorsus in amantibus exulat & juxta Plaut.

Ubi est ibi non est, & ubi non est ibi est.

ad largiendum incenditur. Firmant dicta & textus in l. perspiciendum 11. §. 2. D. de pæn. verb. impetu l. 14. §. 3. D. quod metus cauß. verb. per ignorantiam : paria insuper sunt non donare posse & non dispositum esse ad donandum, arg. l. 6. D. qui sat. cog. l. 1. §. 2. vers. & quidem D. quod cuius. uni vers. l. 1. §. final. D. de magist. Conven. l. 11. D. de injust. rupio, &c. Non obstat textus in l. Affectionis 5. & l. 31. in pr. D. de Don. nec quicquam in contrarium efficit l. 2. C. eod. loquuntur enim de sedatæ mentis donatoribus. Quid de I R A T I S? res plana est, ex jam citatis juribus, quibus omnino addatur Philip. Melancht. in lib. de anima rub. de potent. appet. huc etiam elegans est textus in l. quod si non D. de R. D. & l. si filiam 19. D. de in off. test. Distinguas modò inter iratum cuius cor. nimio motu invalescit, quod inflammat Spiritus, & Sanguinem, ex quo turbantur actiones omnium membrorum, & præcipue Cerebri: & inter eum qui leviter duntaxat est commotus Phil. d. l. huc pertin. & illud Poetæ:

Ira furor brevis est.

Et Catonis illud qui dicere solebat iratum à furioso tempore duntaxat differre. Quid si Donationi Irati Juramentum accesserit aut amantis? idem statuimus cap. sicut 13. ext. de Jure Jur. non obstat Cap. cum contingat ext. eod. non cap. quamvis de Pact. in 6. nec Auth. Sacramenti C. si advers. venditionem.

(b) l. 23. §. 1. D. h. t. huc refero omnes quicunq; non, ut furiosi quadam animi rabie, tumultu & clamoribus horridis, despiciunt, arg. l. 14. D. de off. præsid. l. 8. D. qui suu vel alien. &c. l. 23. §. si maribus 7. in fin. D. solut. Matrim. sed qui sunt quidem sedatores & quietiores, veruntamen ob animi morbum & infirmitatem rebus suis æque ac rabiosi illi, superesse non possint, l. 25. C. de nupt. argum.

argum. §. 4. Inst. de Curat. sive dicuntur Fatui l. 2. D. de Postul. sive Melancholici, l. 2. D. de Edilit. Edict. sive Phanatici, l. 1. §. 9. D. d. t. aut bachsenatur d. l. 1. §. 1. vel aliena & ridenda loquuntur, responsa reddant, rideant continuo, somnient, caput jaccent, gesticulentur, aut alia signa stultitiae edant d. l. 1. §. 9. 10. & l. 4. §. 1. D. de Edilit. Edict. Et vel Natura tales sint, vel ex accidente, ex d. l. 4. §. 1. intervalla, nec ne habeant, d. l. 14. d. l. 22. §. 7. non distinguo, dum tamen si tempore intermittentis suæ fatuitatis donent, non minus quam furiosorum, dum sapiunt, donationes ratæ sint, arg. l. Furiosorum q. C. qui test. fac. poss. l. cum alijs vers. nos itaq; C. de Curat. Furios. l. qui testamento 20. §. nefarios 4. D. qui testam. fac. poss. Ceterum qui stultorum nomine alias in jure nostro veniunt oppositi Prudentibus, errantibus, aut peritis, ad præsentem quæstionem non pertinent: his enim non animi morbus miserabilis, sed temeritas & imperitia culpabilis exprobratur, l. pen. §. fin. vers. quod si D. de Jur. & fact. igno. l. 4. D. quod vi aut clam.

(c) Vocem ebrietatis cum effectu accipimus, arg. l. 1. §. 1. vers. hæc autem D. quod quisque jur. l. 1. §. 4. D. de incend. rui. &c. ut quæ temulentos afficit quorum nec pes nec manus suum faciunt officium, arg. l. unic. in verb. temulentia C. si quis Imper. maled. junctil. II. §. 2. D. de pæn. l. 12. in pr. D. de cura. furios. qui que ne- sciunt quid loquuntur, can. sanè 15. quæst. 1. unde quod efficit san- guinis ebullitio citra cor in iratis, l. 48. D. de R.I. hoc operatur vi- num in Ebriis, arg. l. II. §. 2. verb. impetu D. de pæn. huc faciunt quæ paulo ante ad iratos & amantes dedimus. An autem & qualis Ebrietas delicta extenuet doctissime nuper enucleavit Dn. Fride. Pruckman in consilio. vol. 2. cons. 15. num. 88. usq; ad n. 107.

IX.

Lege donare vetantur imprimis prodigi, (a)
Servi, (b) Minores, (c) filius familias, (d) Conju-
ges, (e) deportati. (f)

(a) l. 28. §. 2. D. de paet. l. 1. D. de Curat. fur. l. 6. D. de V.O.
ibi verb. tradere, juncto §. furiosi 3. Inst. D. Curat. §. item Prodigus Inst.
quibus non est permis. fac. test. Quid si Jura mentum accedat? Affir-

C

manti-

LL:
mantibus ad stipulamur juxta, cap. cum contingat ext. de Jure Far. c.
quamvis de Pact. in. & non enim homini duntaxat juramus sed DEO,
quod diligenter inculcat Panorm. in prin. ad d. c. cum contingat
n. ii. cum seq. Faciunt quae accurate in simili disputat. Emericus a
Rosbach in calce suar. diff. Jur. Civ. & Cano. quest. Utrum Juramen-
tum vi metuve, &c. vide Fach. lib. 2. cont. c. 64. ubi dissentientes.
Intelligimus autem hoc locoem quem describit Praetor in sua
formula ex legibus 12. tab. a nequitia. Paulus lib. 3. sent. recept. tit. 4.
qui Aristot. est αὐθαδεσθία & ανεγέρησις id est in continens prorsus, va-
fer, & quasi ex dolis & nequitia consitus; non qui est ηλιθος δότης
τύχαις & ex mera simplicitate & mentis imbecillitate donat; quod.
& Panorm. l. n. ii. non obscure innuit, quando ait, se intelligere
Prodigum consensus, id est Judicij capacem.

(b) l. 28. §. 2. D. de Pact. l. 52. §. si servus D. defuit. & totum
servi peculium Domini est, l. 4. in pr. D. de pecul. licet Servo libe-
ram administrationem concederit dd. II. & l. 7. in pr. D. de Donat.
nisi nominatum adjecerit se ei concedere ut donare quoque possit,
d. l. 7. §. 2. De statu liberis idem Judicium t. t. D. de stat. lib. imprimis.
l. statu liberi 29. in pr. D. eod. prerogativam illis ex constit. Divi Pii
relinquentes, solum insustinendis, pœnū l. 9. §. fin. D. de par. Duar.
ad tit. si ex noxali causa D. Hotton. 2. Resp. amicabilem c. 37. Dissent.
Cujac. lib. 2. Obs. 37. cap. manum admovens textui in d. l. 29. in pr. Ro-
bertus lib. 2. animadvers. c. 6. Sed nec Adscriptitiis tribuimus do-
nandi facultatem, l. 18. l. 21. 22. l. fin. C. de agric. & cens. lib. 11. juncta
l. 24. C. d. Episc. audiend. l. 2. in quibus caus. Colo. & Cens. d. lib. 11.

(c) De Pupillis res plana est, nihil enim quicquam absque
tutoris autoritate donare queunt l. 11. D. de acq. rer. dom. in prin.
Inst. de aut. tut. §. final. Inst. quibus aliena licet vel. est. De Puberibus
affero vulgarem Dd. distinctionem utrum Curatorem habeant nec
ne, ut si nullus ius sit curator (quem inviti non recipiunt præter-
quam in item §. item inviti 2. Inst. D. Curat.) Donatio ipsis permit-
tatur, imprimis rerum mobilium. Si vero Curatori sub-
sistit ne quidem mobilium donatio subsistere potest, arg. l. 20. D. de
tit. nupt. nec stipulatio quicquam efficit, arg. l. 3. §. 10. De de Donat.
inst. vir. & uxo. Quod si sub Juramenti nexu donaverint utroque
casu.

casu' donatio convalescit per saepius citata cap. cum contin-
gar, &c. quamvis.

(d) Adhibendum est hic distinctionis temperamentum ex
peculi diversitate, nam in Castrensi & quasi Castrensi, moderator
est & arbiter pro suo libitu, filius f.l.7.fin.§.h.t.l.3.C.de Castr. pecul.
Cujus juris sunt, & res à principe illi Donatæ, l.7.C.de bon. quæ lib.
nec non ex, in quib⁹ Patri ademptus est ususfr. Nov.117.c.1.vid.Ant.
Fab. decad. 43. err. 6. cum seq. In Profectitio v. & Adventitio reli-
quo, quia salvum est jus patri, in præjudicium ejus frustra donat,
ut ut ipsi liberam administrationem concederit, l.1.in pr.D.h.t.l.
28.§.2.D.de Pact.l.1.§.1. quæ res pign. nisi forte permisso patris, aut
justa ratione motus donet, d.l.7.§.1. & 2.D.h.t.

(e) Quod est de Regula, l.1.& t.t.C.& D.de donat.int.vir. &
uxo. & nullius est momenti Donatio, l.3.§.10.D.h.t.per evidenter
rationes in d. l.1.2.3.l.31.§.7.h.1. Perdit officium suum. I. Si donans
non fiat pauperior nec accipiēs locupletior, l.s. §.concessa.8.9.10.15.
16.18.D.d.t.l.8.C.cod.l.21.C.eod.2.Si donetur viro dignitatis conse-
quendæ causa, l.40.41.42.3. Si ob necessitatem, l.43.l.21.D.eod. 4.
Si uxori ob unguenta, d.l.7.§.1.eod.5.Si donandi causa Maritus ju-
ri suo renunciet in favorem uxor, d.l.5.§.13.16.D.h.t.6. Si sit Re-
muneratoria non propter officium, aut aliam qualitatem puta,
Nobilitatis vel juventutis, Iulius Clarus §. Donatio quæst. 9.
num.5. sed propter donationem mutuam leg. septima §. si vir &
uxor D.d.t.Nec obstat l.32. §. qui ait §. D. d. t. ita tamen ut donatio
fiat ad Sacoma & æquivalens, d.§.2. Quod admittitur & in Gera-
da de Iur. Saxo. Nov.'Const. Elect. 13. part. 2. & ibi Daniel Möll.
Sciendum tamen Donationes conjugum quantumvis prohibitas
confirmari vel juramento c. cum contingat extr. de jure jurando vel
Morte donantis, l.24.in fin.l.25.C.de donat.inter vir. & uxor. cuius
& vestigia apparent in l.2.per tot. & paßim d. t. Hinc cum Anto-
nio Fabro firmiter concludimus dubium non esse, quo min⁹ dona-
tiones mortis causa inter conjuges locum habeant, Dec.err.46.err.
A.Didac.Covarr.per rationes à Fabro d. loco adductas & refutatas.

(f) Quandocunque hoc fit in fraudem Fisci, l. deportatus
is in pr. D. de interd. & relig. l.6. & argum. l.9. D. de bon. damnat. De
hæreticis quid tenendum? Si tali sint inquinati hæresi ob quam
bona illorum illis auferantur, idem statuimus, quod de depor-
tatis

tatis ceu sunt Manichæi & Donatistæ l. 4. §. 1. & l. ult. c. de Hæret. & Manich. quid si sint seditiosi & Blasphemi? poena esto seditionis & Blasphemieæ.

X.

Donari potest omnibus, (a) Excepto Invito, (b) Infante, (c) Furioso, (d) Filio famà Patre, (e) Hæretico, (f) In Metallum damnato, (g) Moderatore provinciæ, (h)

(a) Sicut enim nullum periculum est stipularier (ut illud Plauti huc accommodem) ita nemo non libenter à donante accipit arg. l. 1. §. proinde s. D. de ext. ord. cognit.

(b) l. 65. D. de R. I. 19. §. 2. D. h.t. cum natura enim beneficij pugnat, ut invito obtrudatur Giph. ad d. l. 65. lib. 1. De R. c. 5. nisi vergat in favorem tertii, in princ. Inst. quib. mod. toll. ob. nec Obstat l. 1. in pr. & §. 1. D. de liber. caus. l. 6. D. in fin. de appell. Reipublicæ enim inter est ne innocentes in servitutem aut supplicium rapiantur l. 19. D. de pœn. l. 5. ff. eod. fac. §. fin. Inst. de his qui cui vel alien.

(c) Rectè, si definitionem supra traditam & rigorem juris species, cessat enim in infante voluntas accipiendi, per l. 1. §. 3. D. de acqui. poss. quæ quia nulla est l. 17. D. ad Leg. Corn. de Sicar. l. 209. D. de v. f. l. 5. D. de R. I. suppleri per alium nullatenus potest d. l. 5. iuncta l. 70. D. de v. o. idemq; est quod infanti dederis, ac si dormienti in manu aliquid ponas, d. l. 1. §. 3. D. de acquir. poss. Hunc rigorem primo mitigavit Ictorum interpretatio ut tutor autore Infans accipere possit, l. 32. §. 1. D. de acquir. poss. Deinde ut absq; interventu autoritatis solus infans possit rem donatam accipere. l. 3. C. de acqui. poss. D. Cujac. ad d. l. 3. C. in Com. post. & in d. l. 1. §. 3. in Com. posti, ad D. Giph. ad d. l. 26. C. b. t. Donet. lib. 2. com. caus. 11. & recentiores quam plurimi d. l. 3. & d. l. 32. §. 1. peram. interpretantes.

(d) Eadem serè huc quadrant quæ de Infante sunt allata proper stricti juris rationem dd. ll. iuncta l. 40. D. de R. I. Gædd. de Cont. stipul. c. 7. n. 101, in antiqu. quæ tamen itidem in favorem miserandam.

serandorum furiosorum sunt correcta, ita ut furiosus per solum Curatorem acquirere possit, in d.l. ult. §. tali C. de Curat. Furif. non etiam ipse furiosus Consensu Curatoris, catenus enim differt ab infante per d. l. 32. §. 1. & d. l. 3. C. de acquir. poss. rationem differentiae explicat Giph. d. l. idem teneto de reliquis mente captis.
Gædd. d. l. 10.

(e) l. 11. l. 17. h. t. l. 25. in pr. C. de Donat. int. vir. & uxo. ratio exstat in d. l. 17. in fin. Excipimus 1. Dotem quæ à patris bonis abscedere dicitur in l. ult. D. de dot. collat. inf. junct. l. 30. C. de jur. dot. 2. Data propter militiam l. 4. C. famil. hærcis. quò non ineptè referas Donationem studiorum causa factam per l. 3. §. sed si in Causa D. h. t. l. advocati C. de advocat. div. jud. Iason. ad l. 1. n. 23. D. solut. mat. Clarus in §. Donatio. quest. 8. ubi vide Diff. 3. Usum fructum in bonis adventitiis filii famil. donatum l. cum oportet & §. sin autem res. verb. sed quasi diurna C. de bon. quæ lib. quibus addunt 4. Donationem Remuneratoriam Glos. & Dd. in l. undecima C. h. t. Trent. de Donat. thes. 3. lit. e. ubi videantur plures textus & Dd. à quibus tamen cum Giph. ad d. l. 11. Obr. Disp. 5. de Donat. thes. 160. dissentimus. Et hæ donationes ipso jure sunt validæ. d. d. ll. invalidæ reliquæ confirmantur ex post facto. 1. Emancipatione filii l. 31. §. 2. D. h. t. junct. l. ult. C. de Emancip. ubi pulchre Cujac. in Com. post. ad Cod. 2. Morte patris d. l. 25. C. de donat. int. vir. & uxor. Sed an sola morte & tacitè, an expressa simul patris voluntate sufficit perseverasse patrem in voluntate, nec aperte eam mutasse d. l. 25. & l. 2. C. de inoff. donat. d. l. 18. C. famil. hærcis Nov. 126. c. 1. in fin. nec. distingvo inter jus vetus & Iustinianum. Paul. lib. 5. sent. c. 11. §. pater. Ant. Fab. dec. 40. err. 1. Diff. Giph. in d. l. 11. n. 13. & Cujac. ad Paul. d. loc. 3. Iuramento adjecto confirmatur c. cum contingat. ext. de jure jurand. De Iure Saxonico Donatio patris in filio facta indistincte valet, licet sit in eius potestate, Addit. ad Glos. art. 10. Landrecht. lib. 1. quam recte Colerus de mobilib. accipit Decis. 13. n. 3. part. 1. (f) l. 12. C. de contr. (g) l. 3. D. de his quæ pro non script. habent (h) l. 1. §. 2. C. de cont. judi. ubi exceptuntur res, quæ ad aliamoniam & vestes pertinent, An & ungventa? sic statuendum videtur per d. l. 7. §. 1. D. de donat int. vir. & uxor.

X I.

Donatio quatenus majoris vel minoris est quantitatis, (a) eatenus insinuationem apud acta (b) vel non requirit.

(a) Olim quæ trecentos solidos excurrebat non nisi actis insinuata valebat. Donatio l. sagcimus 34. in pr. C. h. t. ad pias v. causas non ultra quingentos solidos permittebatur d. l. 34. §. alias vero i. c. b. t. Hodiè sine distinctione piæ vel prophanæ causæ, Donationes majoris summæ, necessario desiderant acta publica l. penull. §. 3. C. b. t. Nov. Leon. 50. sufficit ad ulteriorem summam sola donatoris scriptura in fine Diff. Gæth. ad d. l. 36. §. cæteris. verb. quingentos sed sunt hæ Novellæ nullius autoritatis. Cujat. lib. 17. Obs. c. 13. Vigil. ad §. sed cum paulatim Inst. de Ord. test. Gotof. in rub. Novell. Leon. Solidus quo valore hodiè definiendus non apud omnes constat. Certum est Iustiniani tempore eum cum aureo unum & idem fuisse l. 12. & l. 24., D. de in jus voc. §. final. Inst. de pœn. tem. liti. Saxonibus est Schillinc sive Gulden/ Pfennig art. 54. Landrecht lib. 3. & ibi Gloss. Ger. n. 6. quorum septuaginta duo constituum librā auri Imperiale, Ein March oder pfund l. quotiescunq;. s. C. de suscep. præp. lib. 10. Gloss. art. 64. Landrecht lib. 3. verb. die Fürsten. Gloss. art. 1. Landrecht lib. 2. verb. Schweren/Reißabscheid de Anno 1559. §. Ferner die guldene Münche, &c. Guid. Pancér. lib. 1. var. lect. c. 7. in fin. Utrum autem hæ septuages. secunda pars libræ de auro Rhenano an Ungarico accipienda sit dubitari video. Nos nisi consuetudo loci, vel statutum aliud svadeat valorem solidi vel aurei in dubio ad Ungaricum hic referimus idq; ex liberali Donatoris voluntate plenius interpretanda, arg. l. in testamentis 12. D. de R. I. l. 12. §. 2. D. de usu. & habbit. facit Amad. Inst. in tratt. de syndicat. n. 172. Colerus dec. 161. n. 55. part. 1. Dissentit Treut. cum ibi allegatis disp. de Donat. thes. 6. lit. b. Quid autem intersit inter librā auri artificum & aurificum videatur Molin. in fin. seu tratt. de usur. Quid item differat aurum purum Lötig Gold ab ungario, & cur Lötig dicatur aurum purissimum, in mandatis pœnalibus & privilegiis Imperatorum, videatur in-

cur intelligi posse ex Modest. Pisto. cons. v. n. 36. vol. 1. ubi additè non pertinere ad Ictos de Libris auri vel argenti disputare. Remittendi igitur qui plura volunt ad Monetarios & VVaradinos.

(b) l. 32. d.l. 35. §. 3. h. t. §. 2. Inst. h.t. licet ad Pias causas donatum fuerit l. 36. §. 3. & l. 19. C. de Sacro. Sanc. Eccl. Geil. lib. 2. Obs. c. 40. n. 8. Diff. Azo in summa C.h.t. Excipe 1. Donationem ab Imperatore factam d. l. 34. in fin. per C. b. t. Quæri hoc loco non impmodè potest, num Imperator etiam à solennibus testamenti sit solutus? Aff. arg. d.l. 34. in pr. juncta l. 31. D. de Leg. adde l. 3. 4. D. de adopt. juncta Nov. 52. c. 2. Faciunt hic quæ de Testamento Caroli Magni exstant apud Philipp. in Cron. in vita eius. Non obstat aurea bullatit. 5. in fin. non l. ex imperfecto 3. C. de test. unà cum §. final. Inst. quib. mod. test. infir. nec moramur Andream Ifern. testificari Principi in propria causa non permittentem 1. feud. 25. c. 1. §. fin. 2. Donationem Imperatori à subdito d. Nov. 25. c. 2. 3. Pro redemptione captivorum. 4. Magistri militum fortissimis milibus præstitam. 5. ad refectionem ædium incendio consumptarum d.l. 36. in pr. §. & 2. C. h.t. 6. Iuramento confirmatam c. lum contingat ext. de Iure. Iur. Geil. lib. 2. Obs. 39. ubi videlicet dissent. idq; genus tringia donationes alias refert Antonius Gubert. lib. 3. Commentarior. de Donat. conclus. 1. numero 28. cum sequentibus Tandem hoc loco quæritur an Insinuatio fieri possit coram quo-cunque Judice etiam non competente. Affir. Geil. lib. 2. Obs. 23. Diff. Vaud. 1. quest. 11. Guid. Pap. Decis. 325. cum quibus & nos facimus. Jus Saxonicum distinguit inter bona mobilia & Immobilia, nec aliter admittit donationem Immobilium quam coram competente Judice factum. Glossa lat. Landrecht/ lib. 1. art. 25. lit b. per dict. art. & art. 30. lib. 2. & Weichbild/ art. 20. & 60. ad evitandam fraudem quæ alias facillime incidere potest Giph. ad l. 30. C. h. t.

XII.

Effectus Donatiouis sunt (a) Dominij translatio, (b) rei donatæ sed nondum traditæ vindicatio; (c) & actio ex stipulatu, (d)

(a) Nam finem Ethici principaliter considerant ut dictum est sub th. e. lit. a. cuius meminit Juris consultus in l. 1. D. b. t. & c. grangi de

de supp. neglig. prælat. in & ubi ad excellentiam pertinere dicitur;
alijs in necessitatibus liberaliter providere, vid. Pet. Greg. lib. 28.
synt. cap. 15. num. 1. (b) Vid. textus supr. citatos 18. th. 1. lit. b; inf. fin.

(c) Jure Justinianeo l. 35. §. sed siquidem vers. sicut vero C. h. t.
§. aliae Inst. eod. ex quibus meridiana luce clarius patet Justinianum
ex promissione rei donatæ & acceptæ nolle obligationem, sed do-
minium transferre. Calculum huic sententiæ adjiciunt Conna. lib.
sing. Disp. c. 12. & Obr. disp. 3. de Donat. th. 54. cum seq. ut promissio
eundem effectum habeat, quem olim mancipatio, omnis generis
alienationibus adhiberi solita, arg. l. 29. §. 1. D. de stat. lib. §. Item
per in frag. Caij tit. quibus modis fit. ex ber. Imprimis illi antiquissimæ
familiaæ emptioni per æs & Libram, §. mancipatio 2. Ulp. in frag.
Inst. tit. de Domin. & acqui. eor. §. 2. ibid. tit. 20. de test. Item quam
olim & etiam num acquisitio ex lege ut legatorum, §. lege. 15. Ulp.
in frag. d. t. & §. sed olim fin. Inst. de legat. ita ut regula in l. traditionibus
20. C. de pact. nullo unquam tempore fuerit omni exceptione ma-
jor d. tex. facit & l. 37. in pr. D. ad S. C. Nell. ubi solo verbo restituitur
hæreditas, Sic ipso quoq; jure excidimus dominio rerum nostra-
rum, per Gloss. in Nov. 12. cap. 1. verb. imminere, quam Petrus Re-
bus. in sua tract. de Feud. ob hoc ipsum mirabilem vocat. Sic Perdu-
elles ipso jure bonis suis privantur, l. fin. C. ad l. Jul. Maj. l. 20. C. de
accusat. in quem igitur translatum est Dominum rei donatae dd. II.
eidem non potest non competere rei vindicatio ad possessionem
adipiscendam adversus donatorem, l. 23. in pr. D. de R. V. Non
condictio (ne quidem per Nov. 162. c. 1. ad quam facilis est Respons.
ex ijs qui tradit eleganter Donellus ad §. appellamus Inst. de act. quia
nulla obligatio l. 58. in pr. D. de Don. int. vir. & uxor. Nov. 38. in pr.
vers. deinde post. nulla Obligatio, quia nullum inter Donantem &
donatarium negotium obligatorium, nullus ad obligandum ani-
mus, l. 3. §. 1. D. de Ob. & Act. juncta l. 7. §. 1. D. de Pact. & l. 45. D.
de præf. verb. videt sup. th. 1. lit. a. nec datur tertium, §. omnium Inst.
de Act. l. 25. in pr. D. de Obl. & act. Mixtis enim ex Reali & Perso-
nali dudum ex numero actionum exterminavimus per l. actionis
37. §. mixtae D. d. t. nihil morantes tex. in §. quædam actiones 20. Inst.
de Act. Elegant. Cujac. ad d. l. 1. D. fin. reg. in comm. post. Moribas
Galliae, quæ nuda promissione fit Donatio, non esse receptam sta-
tuit Egidius Hort. ad §. perficiuntur Inst. h. t.

Hanc

(7d) Hanc merito retinemus quoties donatio Promissoria
Stipulationis interventu est celebrata, quia sic fert mens utriusq;
& Donantis & Donatarij, quæ semper est intuenda, d.l. 7. §. 12. D.
de Pact. Miraberis forte simplicem promissionem hic plus habe-
re roboris quam quæ sit adjecta stipulatione ? mirarer & ipse,
nisi hoc ipsi Imperatori placuisse animadverterem in d. Nov. 162.
c. i. vers. & sanctè d.l. 35. d. §. sed siquidem. C. h. t. nec novum est in
Iure nostro plus operari quandoq; tacitum, quam expressum l. 77.
D. de R. I. & expressa nocere, non expressa non nocere, l. 195. D. eod.
l. 99. D. de Cond. & Demonst. sicut è contrario expressa prosunt
d. l. 31. D. de V.O. non expressa non prosunt, ut est in §. 2. Inst. de in u.
til. stip. Videbit autem Donatarius utrum res certa per stipula-
tionem sit donata an incerta. Ut si certa, Condictioñem certi in
pr. inst. quib. mod. re. Cont. Obl. l. 9. in pr. de reb. cred. d. l. 35. C. h. t.
Si incerta Condictioñem ex stipuiatu instituat Pet. Greg. synt. d. l. 28
c. 15. n. 3. quamvis donator usq; ad saccum & per am contra quam fert
benefic. competentiæ non possit excuti l. 28. D. de R. I. l. 163. in pr. eod,

XIII.

Cognata Donationi sunt, & quidem effectu-
tenus, Renunciatio Juris sui, Hæreditatis Repu-
diatio, Habitio pro derelicto, Pollicitatio. (a) Pu-
gnat Revocatio. (b)

(a) Ceterum quo ad formam, ab ea quam maximè differunt,
siquidem hi omnes actus sunt μονομερεῖς, id est, ut Jurisconsultus
Ulpianus hanc vocem reddit l. 13. §. 2. D. de Iure jur. Unimem-
bres: absolvuntur. n. ab uno, vel Renunciantum, vel Repudiantū
& c. absq; alterius cujuscunq; adminiculo. De Repudiatione text⁹
est planus in l. recusari 95. D. de acqui. hære. Ulpian. in frag. l. 22. §. sin.
Cretion. 75. Huc referas licet & omissionem Legati ex qua alteri
Collegatariorum Ius aecrescendi nascitur l. re Conjunctim. D. de
leg. 3. l. triplici D. de v. f. §. si eadem 8. Inst. de Legat. De habitatione
pro de relicto est tot tit. D. pro derelict. in pr. in l. 2. §. 1. D. eod. de
pollicitatione exstat textus in l. 3. D. de Pollicitat. ibi definitur quod
sit solius offerentis promissum. De Renunciatione quæ æque
μονομερῶς perficitur trad. VVes. in l. postquam 4. n. 28. € de Pact.
Dissent. quotquot eam pactorum censui adscribunt Giph. Daln. &

alii quam plurimi qui tam in genere quam in specie scripserunt de
Renunciat.

(b) Non ex qualibet causa sive pœnitentia, pœnitit enim non nisi cum alterius partis nulla subsit *Captio l. 11. §. ult. D. de In-*
terr. Cagn. ad l. 11. D. dē R. I. Pet. Heig. part. 2. quæst. 4. n. 20. cùm seq.
nec quidem ex principiis rescripto l. 5. C. de Rev. donat. est enim donatio
ex eorum numero, quæ semel innita vinculum habent necessita-
tis arg. l. 5. C. de Obl. & act. & in l. in Commodata 17. §. sicut autem D.
Commod. In pr. Inst. de Obl. Omni igitur donationi standum, nisi ob
causam in jure expressam revocetur l. ult. D. & t. t. C. de Rev. donat.
Ceu sunt. i. Ingratitudo d. l. ult. & §. alii autem Inst. b. t. Nov. 22.
c. 35. nihil enim ægrius ferre potest donator quam ingratum bene-
ficiarium, ut maximè ingratitudo alias sit vitium morale, quam
Civile, & propterea minus puniendum, faciunt quæ Giph. assert ad
l. ult. d. l. sicut nec ex quolibet pacto voluerunt prisci legum la-
tores obligationem produci, et quis enim finis litium foret, & qui
Magistratus iis sufficerent? qua de re plur. Don. ad l. 10. C. de Patt. n.
21. VVesenb. in parat. D. eod. Sed num quid ex pluribus ingratitudinis
causis quā in d. l. ult. expreſſe ſint revocatio Donationis admittēda?
N. quia dicta l. ult. taxative loquitur, Cujac. in Com. post C. d. t. in pr.
Donell. lib. 14. com. 27. Giph. ad d. l. ult. Difſen. At curs. & ibidem. Glossa
addens duritiem Donatarij in denegandis alimentis e genti omnī
um bonorum Donatori, quem sequitur ad d. l. ult. Bald. Salic. & alii
quorum fundamenta funditus evertit Donel. d. loco. Vſu quid rece-
ptum ſit nunc non diſputo. Vide Schneid. ad §. ſciendum Inst. b. t.
Quærunt porrò an facultas revocandi Donationem ex cauſa in-
gratitudinis tranſeat ad hæredes Donatoris? N. ex hac d. l. ult.
vers. bæc tamen juncta l. t. l. ſi ſolis C. eod. Pet. Gregor. in ſynt. d. lib.
28. c. 15. n. 8. Sed quid ſi Donator vivo Donatario tacuerit an ad-
versus hæredes eius revocatoria competat? Negat Baldus ad d. l.
7. & l. his ſolis C. b. t. Salicetus & alii Pet. Grego. ſynt. lib. 28. c. 15. n. 8.
Affir. Donell. d. lib. 14. c. 30. ubi ſuo more prolixe & ſuam opinionem
confirmat; & contraria diluit. Mitior est Negantium opinio
quam nos etiam amplectimur. Quin & revocationi locus est, ex
superioribus cauſis licet Donata fuerint alienata? Don. d. lib. d. c.
31. Difſ. part. in d. l. his ſolis. C. d. Revo. donat. Donell. ad l. 7. C. eod.
Giph. ibid. n. 1. Difſ. Acc. d. l. 7. qui utilem in rem actionem opinatur
compe-

competere. 2. Revocationis causa est supervenientia liberorum, l. si
unquam s. C. de R. D. quæ licet in puncto juris verius ad patroni
duntaxat donationem in libertum factam restringatur. Acc. ad d.
l. 8. Don. & nov. Giph. ibid. Ant. Fab. 7. Conject. 15. Diss. Cujac.
lib. 20. obs. 5. Decimus Consil. 581. num. 3. incipit viso puncto contro-
versiae Geil. lib. 2. Observ. num. 5. Nec obstant leges quibus
probare conantur hanc d. l. 8. C. de Revoc. Donat. etiam in puncto
juris generalissimam esse, ita ut de quovis extraneo loquatur, per l.
cum acutissimi 30. infin. C. de Fideic. l. generaliter 6. §. cum autem 1.
C. de Inst. & subst. l. cum avus 102. D. de Cond. & Demonst. l. tale pa-
stum 40. §. pater D. de past. quia tamen ut Plauti verba huc fle-
ctam, mores & usus fori traxit in potestatem suam non solum a-
lias, sed & hanc quoq; legem; indulendum illi est, cum eo tamen
ne ad omnes liberos, sed ad Legitimos & naturales simul extenda-
mus. Myn. tent. 5. Obs. 63. n. 5. Renunciatio hujus beneficii facta à
Patrem liberis noceat adeò controversum existimat Geil. lib. 1.
observ. 40. n. 33. ut Cæsaria decisione indigeat: nos interim negabi-
mus cum Cujac. d. obs. 5. Claro in §. Donatio quæst. 22. n. 4. sive de Pa-
tronio solo, sive de omni extraneo hanc l. accipias Diss. Giph. ad d.
l. 8. n. 22. Quid si liberi nati quidem sint sed vivo donatore decesse-
rint an Donatio in vigore suo permanebit? Negat Don. ad d. l. si
unquam, cuius sententia nobis quoq; arridet, adde Fach. lib. 3. contr.
c. 90. Diss. Gomes. th. 2. var. resol. c. 4. n. 12. Tiraq. d. l. si unquam ver-
bo suscepit n. 161. 3. Si donatio contra pietatem parentis sit fa-
cta l. 1. C. de inoff. Donat. l. 87. §. 3. D. de legat. 2. Bald. Bartol. Si-
char. Cujac. ad d. tit. Rescinditur enim quo ad partem l. si mater.
l. 4. l. 2. §. si tota. C. d. t. Cujac. d. obs. 14. & lib. 20. Obs. 5. Don. ad d. l. si
unquam n. 26. cum seq. Fach. lib. 6. cont. c. 85. Host. in disput. de quar-
ta legitima Bronch. cent. 3. ass. 73. non in solidum, Diss. Treut. disp. de
donat. the. 7. lit. i. post Ant. Fab. tertio conjecturarum 6. 17.

XIV;

Donatio Impropria, (^a) est actus quo res
sub causa, (^b) in alterum Donandi animo (^c)
transfertur.

D 2

(a) Ita

(a) Ita eleganter. Od. de juri. Disp. 4. de Don. t. §. 6. & l. 1.
D. de Donat. rationem nominis dedimus supra the. 3. lit. a.

(b) Accipimus vocabulum causæ generaliter imitatione
Icti, Ulpiani in l. 7. §. 1. D. de Pact. pro omni negotio licito, ex quo
quis alteri obligari possit l. solent, 15. D. de præscrip. verb. sub fin.
quo nomine etiam Contractus differunt à nudo Pacto. d. l. 17. §.
1. cum d. l. 15. Vnde Hottom. lib. seu Disp. de Donat. hanc Donationis
speciem negotialem appellat quod placere video & Giph. ad Rub.
D. h. t. n. 33. Ceterum quid alias vocabulum causæ in materia fru-
ctuum & restitutionis importet ab hoc loco alienum est. Vid. tot.
tit. D. de usur. l. 22. l. 35. l. 73. l. 81. & l. ult. §. 1. D. de v. s. ex eo autem
nec statim hinc inferas ergo donatio Impropropria est Contractus,
quo de mox the. seq.

(c) Ut ex animo omnia nostra facta æstimantur, tam Licta,
ut Acta, Contractus, Gesta d. l. 7. §. 12. D. de Pact. l. non omnis D. de
Reb. cred. l. 3. §. 1. l. 55. D. he Obl. & Aet. l. 48. l. 76. D. de Reb. quam
Illicita ceu sunt omnis generis delicta §. 7. de Ob. quæ ex delict. nasc.
l. verum est 39. l. 46. §. 7. l. 48. §. 2. l. 53. in pr. D. de quæst. l. 3. §. 1. D. Di-
rus D. ad l. Corn. de Sicar. l. perspicendum 11. §. 2. D. de Pan. l. 20. C.
de Furt. Ita & in iis factis quæ in donationes impropias degene-
rant, animus agentium intuendus est d. l. 1. D. h. t. verb. ea mente &c.
Qui cùm Contrahendi causa non convenient sed donandi, quam-
vis sub condicione vel quacunq; alia causa t. t. C. de Donat. quæ sub
mod. ita ut intentio Donandi plane sit ~~ad~~ ò ò ò id est, domi-
nans requisitum in hoc negotio: consequens est, magis ad donatio-
nes quam Contractus illas esse referendas, sic licet omnes contra-
ctus consensum imitentur, semper tamen in illis reperitur, à qua
tanquam potiori denominantur sive sit res sive verba, sive Litteræ,
sive Consensus, §. 2. Inst. de Obl. & l. 1. D. de Ob. & Aet. Peccant au-
tem hi in excessu. qui Donationem conditionalem propriis annu-
merant cum Curt. Iun. ad l. 1. D. si cert. pet. Iul. Clar. in §. Donat. quæst.
2. n. 1. immemores vulgatæ juris regulæ qua dicitur, quod pendet
non est pro eo quasi sit in l. 15. l. Damnum 169. D. de R. l. Si si ab hosti-
bus s. quib. mod. jur. pat. pot. sol. l. 22. §. 2. D. de capt. & postli. rev.
l. 13. §. 1. D. de Usur.

XV. Est

XV.

Est que vel Mortis causa, (^a) vel non mortis causa, (^b) hæc cursus ob causam vel præteritam, (^c) vel futuram, (^d) vel ad tempus, (^e) vel sub modo, (^f) vel Conditione qualibet alia; (^g) vel propter nuptias solum. (^h)

(a) Definiri potest quod sit actus quo Donator mortis Contemplatione rem aliquam eò animo confert, ut morte secuta Donatarii sit. Dividitur in 3. species l. 2. D. de Donat. mort. caus. in duas l. 31. §. 1. & l. 35. §. 4. eod. qui textus rectè componentur si statuatur duplex huius donationis divisio, ex quibus illa trimbris est conflata, alia à forma quæ vel sit nuda mortis contemplatione, vel ob periculum mortis imminentem, vel futurum, §. 1. Inst. de Donat. d. l. 31. §. 2. & d. l. 35. §. 4. & l. 3. 4. 5. D. ead. Alia vero ab Effectu qua res Donata vel traditur ut statim fiat accipientis, vel ut non nisi post mortem eius, l. 29. D. h. t. & d. l. 2. D. eod. Exemplum trimembris Divisionis ex gemina, simile exstat in materia Pactorum l. 5. D. de Pact. considerata in genere quid differat à mortis causa capione eleganter tradit, Giph. in l. l. c. D. h. t. Cujac. in Com. post. C. eod. in pr. in quibus differentiis & nos libenter acquiescimus. Nec tamen requiritur utriusq; partis præsentia, licet in contrarium admodum moveri posset tex. in l. 38. D. h. t. Vid. Giph. ad d. l. 38. n. 14. cum seq. post Hott. ibi allegatum. Dissent. Glossa. & Glossographi de loco non de tempore dictam l. 38. intelligentes, cum quibus facit & Ob. Disp. 4. de Donat. th. 102. cum seq. Sed distinctione adhibita, utrum per traditionem rei an per stipulationem fiat Donatio hanc textuum discrepantiam conciliabimus moti iis quæ D. Frid. Pruck. cons. I. n. 177. cum seq. doctè adducit. Nudo vero pacto donationem hanc fieri posse negamus quia textus deficit, contra communem, quam cum Doctoribus allegat Elanus d. S. Donatio quæst. r. 4. n. 2. nisi ad hodiernam consuetudinem fortasse provokes arg. l. 1. D. de Pact. l. 1. D. de ront pediu. quod nunc in medio relinquimus. Nec mutatur hæc donatione in simplicem ut maxime verba de non facienda revocatione adjectæ ei fuerint, l. 13. §. 1. D. h. t. l. 27. D. eod. facit & Novella 87. in

prin. verb. quos utiq; volueris imitatione Contractuum qui per
æquè non raro notissimos suos terminos egrediuntur l. *Lucius*
24. D. de positi. Filius fam. an donare possit mortis causa quæritur
in l. tam is 25. §. 1. D. b. t? Resp. In Castrensi vel quasi potest libere l. 7.
§. ult. D. b. t. l. 2. D. ad Sen. Conf. *Mac.* In Profectio peculio non
nisi consensu Patris d. l. 75. §. 1. In Adventitio, neutro modo per
rationem ex d. l. 25. §. 1. juncta omnino l. ult. in fin. C. b. t. luculenter
admodum & ad miraculum docte, *Ant. Fab. dec. 43. erro. 7. adde*
Clar. in §. Donatio quæst. 6. n. 3. Diff. Giph. add. l. 25. §. 1. & multi
alii ibidem, quorum meminit Damhut. in rub. de test. part. 3. n. 9.
Quid de Minore? nulli dubitamus curatorem nec ne habeat, cum
testari absq; eo possit. fin. Inst. qui & quib. ex caus. l. 14. C. qui test. fac.
Bal. & Alex. in l. si curatorem C. de restit. mino. Diff. *V Vesenb.* in parat.
h. t. n. 4. Quod ex eadem ratione statuimus etiam de Muliere de In-
re Saxo. And. Rauchbar. par. 1. quæst. 32. per tot ubi refert Diff.
addo Dan. Moll. in Constit. 15. part. 2. n. 70. cum seq. Res aliena licet
rarius, ingreditur tamen in donationem mortis causa l. 16. in pr. l.
33. D. b. t. An & Hæreditas, Vaudo affirmanti accedimus lib. 1.
var. quæst. 40. Diff. Acc. Bart. Cast. & alii ad l. licet inter C. de Patt.
addo Schurph. conf. 69. n. 2. cum seq. Porro desiderat hæc dona-
tio ad sui validitatem s. testes, cuiuscunq; sit quantitatis solidos
500. nec ne attingentis l. ult. C. b. t. Utut olim ex Constit. Con-
stantini opus fuerit Insinuatione l. 25. C. de donat. Gotf. add. l. ult. &
Giph. ibid. n. 4. ubi sententiam suam stabiliter ex Cod. Theod. tit.
de Donat. lib. 5. Dissen. quo ad Insinuationem *Trent.* the. ult.
lit. d. Quin autem insinuari actis etiam possit nullum est dubi-
um, ut vicem testium acta suppleant, arg. l. omnium C. de testam.
quod recipit & Jus Sax. constit. Elect. 3. part. 3. & ibi Moll. n. 37.
edde text. in l. non debet D. de R. I. de effectu hujus Donatio. th. ultimo.
(b) In pr. Inst. de donat.

(c) Ceu sunt merita l. hoc jure 19. §. 1. l. 27. l. 34. §. 1. D. de Do-
nat. Hinc Donatio Remuneratoria, quam definit Obr. Disp. 5. de do-
nat. the. 135. ubi vide. Merita qualia esse oporteat & quanta quia
sunt facti, igitur viri boni arbitrio committimus, cuius simul est
dispicere, ne sub colore remunerationis fraus fiat Legi, in perso-
nis ad donandum non idoneis. arg. d. l. 27. & d. l. 19. §. 1. Diff. Bald.
int.

in i. nec adjectis 9. D. pro socio Arrius Pinell. ad l. 1. C. de bon. mat. par. 3.
n. 62. Diss. & Obr. d. disp. 10. qui omnino requirit, ut sit iσόποντος οὐδὲ
ιώσαθεν, id est, adæquata per omnia meritis the. 174. cum seq.
Et propterea irrevocabilis Cujac. lib. 17. Obs. c. 33. d. l. 27. D. de Donat.
nec Obstat lex Mucius 32. D. eod. ibi enim Jurisconsultus magis de
nuda Hospitij concessione, quam de Donatione habitationis acci-
piendus est, Secundum Conn. lib. 5. c. 9. n. 6. Diss. Ant. Fab. textui ma-
num admovens lib. 2. coni. c. 19. vide & Decad. 77. err. 8. Alter Marcus
Lycl. lib. 7. memb. Eccl. 8. §. 2. aliter Cujac. in Comm. post ad Pap. in l.
27. & d. lib. 7. cap. 33. Nec insinuationis (cum in ea licitum sit
modum excedere l. 34. §. 1.) est indiga, l. ult. C. de Jur. Dot. cum nul-
la donatio ob causam insinuationem exposcat. Dn. Frid. Pruck. com.
2. n. 69. vol. 1. post multos ibi allegatos. Nec Donator ad Evictionem
est obligatus, quia hoc nusquam legitur, Diss. Bart. Alex. & Jason. in
c. Julianus §. qui feudum D. de V. O. Sed textus ille ad dissentientium
opinionem detortus, vim patitur ut cuilibet ad oculum patet, vid.
Gip. ad d. §. 1. in leet. Alterph. n. 8. & 9. Utrum autem simplex an
remuneratoria sit donatio, si plebeus ob accepta beneficia nobilem
remuneretur, questionis est non in elegantis, & quamvis itidem
facti sit, tamen ex vulgari de nobilibus concepta præsumptione
prius affirmabimus, facit omnino cap. 1. ext. de donat. & Jacob. de Belvis.
ad tit. qui Feud. dare poss. i. feud. 11.

(d) Vocabulum causæ hic accipimus magis logice quam
ex usu juris ut si donem alicui 100. quia servum suum manu-
misit.

(e) V. G. Dono tibi hanc rem ut post mortem meam ean-
dém hæredibus meis restituas l. 2. C. de Donat. que sub mod. vel ut post
quinquennium reddas l. 3. C. eod. quod licet contra Jnris Regulas
fiat, ut tempus statuatur modus obligationis aut dominij consti-
tuendi, tollendivè l. 44. §. placet D. de Ob. Act. l. ult. C. de legat, tue-
musr tamen ejusmodi pacta & translationes autoritate prætoris,
l. 3. D. de Serv. l. 2. in fin. D. Comm. præda. l. 1. §. final. D. de superfic.
quod postea & Imperatores approbarunt, d. l. ult. & d. l. 2. 3.
C. de Donat. que sub modo. Diss. in ratione reddenda Giph. ad d. l. 2.
aliter Connarus lib. 4. Jur. Civ. c. 8.

(f) Ut dono tibi fundum ea lege, ut tertio cuidam ex eo,
quotan.

quotannis tot modios frumenti præbēas, vel etiā exhibeas, l. i. C.
de Donat. que sub mod. l. ult. C. de resper. De effect. hujus & antec-
dentiūm Donandi modorum mox th. ult.

(g) Vox conditionis quod ad præsentem materiam spectat est
gemini significatus Generici & magis proprij, prioris est exemplum
in l. i. D. d. Donat. ubi vocabulum conditionis de omni Donatione
impropria usurpatum reperitur. Posterioris usus est hoc loco,
V. G. Dono tibi fandum, si pater tuus te emancipaverit, l. s. C. b. t.
Notandum tamen vocab. Condīcio, Motus, Causa, non raro con-
fundi, ut & in l. 22. C. de Don. ubi dicta condīcio pro modo accipitur.

(h) Cernitur hoc rursus in tribus, sponsalitia largitate, in
Dote, & Donatione propter nuptias, de singulis agemus parce &
carptim. Largitas vel Munus sponsalitium ab arris in hoc differt
quod has tantum dat Sponsus non Sponsa, illud vero utrinque da-
tur, quamvis a Sponsa rarius l. 16. C. de Donat. aut nupt. Cujac. in
Comm. post in l. unica C. 31. Rect. prov. ita ut dicat Baldus miraculi lo-
co esse si quid mulier donat, in d. l. 16. Dis. Obr. disp. 5. th. 13. Ma-
nent autem ejusmodi munera apud Donatarium, licet nuptiae post,
modum dissolvantur quacunque ratione, quoties diversum non
placuerit, l. 7. l. 12. C. de Donat. aut nupt. Nuptiis vero non inse-
cunt redditur ab accipiente, cuius culpa nuptiae non procedunt,
l. cum veterum 15. C. d. t. non redditur si culpa sit Donantis, d. l.
15. Cujac. d. t. si rect. prov. in Com. post. Quæ lex 15. quod est notandum
corrigit legem i. S. i. D. de Donat. Quod si tamen osculum Spon-
sus carpserit, & Sponsa moriatur, ejus quod accepit dimidia dun-
tata pars ab heredibus restituitur, totum vero, si osculum nul-
lum intervenerit, Sponsus an Sponsa decebat, si a Sponso 16. C. d. t.
ubi de osculo quædam digna notatu, Gothof. in marg. affert. Quid
vero. a se invicem differant Oscula, Basia, & Suavia, vide apud
Petrum. Gregor. lib. 8. Synt. c. 8. n. 4. & quæ origo vid. Guid. Pancerol.
lib. 1. var. lect. c. 94. Et quod Oscula Gallicis sint officii & Urbani-
tatis. Italicis vero & Hispanis libidinis tradit Ant. Gubert. Cost. de
Spons. cap. vel Rab. de Effect. Spons. n. 12. Dotis constitutio ejusque jus
prorsus est abnorme quid ut passim Hott. inculcare solet. Interim
tamen ab hac materia alienum adeo non est dotis meminisse, si
consideramus ejus per traditionem propter nuptias & onera

Matri-

Matrimonium verum dominum fieri maritum non juris in dote,
quādiū constat matrimonium l. 30. §.3. D. qui sat. cog. quam-
vis id multi multis de causis negent, quos cumulat Treut. in
disp. de jur. Dot. th. 6. lit. c. ubi vide. Dotem autem ad classem jurium
referre velle, nullo juris textu probari potest, aut faciamus eius
reipericulum si placet in Ipsi confictu. Donatio tandem pro-
pter nuptias est Dos viri ut Cujac. eleganter dicit sicut Dos vi-
cissim donatio propter nuptias Mulieris est, unde Contraria Dos
vēcerit Græcis ἀνθερη, qua maritus vel alias eius nomine res
nobiles vel immobiles propter dotem & nuptiarum affectionem
mulieri confert l. si constanti 19. C. de Donat. ant. nupt. Olim admit-
tebatur inæqualitas d. l. 19. hodie per Nov. 183. c. 2. debent sibi in-
vicem in quantitate respondere Dos & Donatio propter nuptias,
ita ut Dote aucta etiam Constante matrimonio augeatur & Do-
natio, ea vero minuta ipsa quoq; minuatur, modo quod de au-
ctione dictum est non fiat in fraudem Creditorum Auth. sed
cum necesse C. h. t. à qua tamen æqualitate Communis Germaniae
consuetudo recessit Geil. lib. 2. Obs. 78. n. 2. Utrum autem hæc
donatio si excedat 500. solidos insinuanda veniat expeditum fa-
tis non est Distingue inter jus Codic. quod est in d. l. 19. C. de Donat.
ant. nupt. & l. 34. in pr. & §. 1. C. de Donat. Et inter Nov. 119. Nov. 127.
& salva res est, ita quidem ut quia dos non insinuatur, nec opus
insinuatione sit Donationi propter nuptias, ne dispar utriusque
statuatur conditio. Cujac. ad d. l. 35. in Com. pos. ad C. Hodie in
vim Donationis propter Nuptias maritus uxori suæ constituit
Dotalitium in bonis suis immobilibus c. ex parte ext, de for.
comp. & cap. nuper Ext, de Donat. inter vir. & ux. Reinh. in Diff.
juris Saxo. & Civil. part. 6. Diff. 37. dummodo consentiant quo-
rum interest, unà cum magistratu illius loci vel Domino Feudi
d. diff. & d. cap. nuper Diff. Bald. in l. non solum vers. item in fundo
D. quibus mod. ususf. amitt. Iason. in l. cum dubitatur C. de Iur.
Emphy. Iure Saxon. requiritur & traditio die aufflassung Diffenc.
& ibi add. Zobel diff. 50. par. 2. An & æque consensus agnatorum, si
dotalitium modum consuetudine harum regionum receptum
non excedat? N. cù Daniel Moll. ad Constit. 47. part. 2. n. 11. ibi adde
diff. Gloss. Latina in fin. art. 70. Landrecht lib. 1. & Gloss. lat. art. 21.

E

Land

Landrecht dist. lib. 1. lit. a. quibus ex locis confirmatur consensus
tudo consensus agnatorum semper requisiti, quam Consuetudinem
Moll. dict. loco citat. Quod si tamen agnatis nulla sit iusta sive
dissentionis causa princeps ex officio ratum illud habet
præjudicium addit Additionat. ibid. sed & de Jure Saxo exequatur
Dotem soll der Misgaben gleich seyn sunt verba Gloss. Germ. d. art.
20. Landrecht lib. 1. unde hodie est duplum Coler. decis. 60. n. 7. Di-
niel. Moll. d. part. 2. d. Const. Elect. 42. n. 12. Porro Dotalitium hec
recte constitutum in terris Saxon. Electoralib. absorbet omnem
Dotem nisi aliter placuerit d. Const. 42. ita ut Viduæ nullus detur
regressus ad repetendam Dotem cum nulli amplius existet, huius
Const. rigor (uti prima fronte videtur) ex eo mitigationem re-
cipit, quod in singula centena non quincunces usuræ sed sextan-
tes a successoribus Feudi viduæ quotannis absq; ullo onere per-
solvantur Dan. Moll. d. Const. n. 12. unde ad plusculos annos super-
stes vidua non pompose vivens sæpe Dotem & Dotalitium lucra-
tur. Quid si certi fundi usum fructum nomine Dotis teneat an
ad Collectas & alia plurima præstanda sit obligata Mulier? N-
tuebimur non obstantibus iis quæ ex l. s. §. haec tenus & l. 52. D. de usuf.
afferri salent & quæ notat Zob. part. 2. Diff. 50. n. 7.

XVI.

Mortis causa Donatio ad repetendum parit
actionem duplicem, Rei vindicationem, (a) &
Condictio[n]em; (b) quam & Donatio ex tem-
pore, sub modo, causa, & conditione, (c) itemque
Donatio facta nuptiatum contemplatione. (d)

(a.) Mortis causa remota, vel donatario mortuo,
vel etiam voluntate donantis mutata datur Revocatio rei
donatæ, l. 30. l. 35. §. 3. 4. & l. 13. §. 1. D. de mort. cum Donat. l. 29.
D. eod. præsupponimus autem traditionem vel translationem rei
in Donatarium, absque animo Domini transferendi, ut directa
competat rei vindicatio l. 1. D. de Donat. juncta l. 29. in pr. D. de Do-
nat. mortis causa. Pulchre Ant. Fab. Decad. 44. err. 10. Giph. ad l. 29. D. eod.

(b) Si scilicet translatum sit Dominium d. l. 1. d. l. 29. D. h. c.
faciunt & textus in l. 35. §. 3. & l. ult. D. d. l. de mort. caus. donat. l.
videt

amis 38. §. 3. D. de usur. l. 36. D. de donat. int. vir. & uxor. Utrāq; autem harum non solum ipsa res Donata d.l. 19. petitur, sed si pul etiam omnis causa l. 12. D. de Cond. can. dat. d.l. videamus. §. 3. unct. ll. 22. l. 37. & l. ult. D. de V. S. l. 30. l. 36. §. 1. D. de Rei vin. Quin etiam utilis rei vindicatio cum hac condicione concurrit. d.l. 29. cum d.l. seq. D. h. t. quo refero & l. i. C. de donat. sub mod. cum Ant. Fab. d. loc. Diss. Cujac. in Com. post. add. l. 1. C. d. t. Donell. ad l. 2. C. de Cond. ob caus. Giph. l. 3. C. de donat. quæ sub mod. quibus autoribus in d.l. 1. Casus est specialis. Restat & alia actio ad restituendum personalis, præscriptis verbis, Do, ut des, seu potius reddas. Giph. d.l. 29. bicon. 4.

(c) Nec hīc comprehendimus remuneratoriam ut quam supra statuimus esse irrevocabilem th. 15. lit. c. sed reliquas modifcatas l. 2. 6. 8. D. de Cond. ob caus. Quod si ad implendum modum vel causam vel conditionem agere velis, est actio præscriptis verbis l. 28. D. de donat. pulch. Giph. ad l. 1. ad C. de donat. quæ sub mod. Quid autem de Donatione sentias quam quis fecerit in tempus, quod erit post mortem suam, utrum pro inter vivos habenda, an pro causa mortis; sequimur in hoc Ant. Fab. decad. 45. erro. 2. ubi dissentientes.

(d) De Effectu sponsalitiæ largitatis mentio est facta supra thesi 15. lit. h quod vero in dotem datum est, eandem distinctionem recipit, quæ exstat in l. i. D. de donat. utrum scilicet ita datum sit, ut statim fiat Mariti, an non nisi nupsiis insecuris, hoc .n. casu datur vindicatio, illo vero condicione l. 8. §. si res D. de jur. dot. juncta l. 6. & l. 4. C. de Cond. caus. dat. De Donatione propter nuptias & Dodalitio idem est judicium, An autem perdatur male utendo, sicut ususf: Dotalitium? Affirm. cum Moll. part. 4. const. 74. n. 5. Præscribi autem illi intra annum & diem non perito, nimis rigidum foret, quamvis Dan. Moll. ita responsum fuisse.

olim in quodam Collegio testatur, ad Constit. 44.

par. 2. n. 17. quod ut & id genus alia nunc
suo loco relinquimus.

E I N I S.

S'IMA

vene metallis in fundo feudali repte, non pteant
ad alium feudi directum, an v. ad vasallum. d. sp. 2. t. 3.
Harum nomine an fisco commodum finis Regalis fiscus.
th. 14.
Vt hominem an i. finum egzane o cestre posse. d. sp.
35. coroll. 4.

01 A 6525

VOD

